

GULYÁS JÓZSEF VERSEI

VALAKI MA FELKIÁLT ITT

Anyám, én nem leszek jó tovább,
nem leszek bolond sem.

Minden utcasarkon sírok.
És öklöm a vasajtókon dörren
s ha kővel dobálok
egy-egy éjjeli házat,
nem mondom: bocsánat,
az ablakot betörtem.

*

Olyan jó hosszan elálldogálni,
nem szólni semmit,
nem érezni semmit,
nem gondolni semmit,
nem tudni semmit,
mint a halott,
néha azt hiszem, nem is vagyok.

*

Még teszi a kedvem, de érzem,
valaki ma felkiált itt:
elég a szóból, amely kóros
nagy megnyugvásra csábít.

(1958)

1959

Ma, 1959. II. 10-én,
én, Gulyás József, igazi nevemen
Senki
(eddig álnév alatt éltem,
most fölfedem magam)
kijelentem:
nem hiszek az emberekben.
Fölmondok.
Ha eddig nem tudtátok,
kimondom nyíltan:
kényszerből, halálos kinnal írtam,
de ki látta,
barátaim, már ellenségeim,
félreértettétek
húsz évem keserveit.
Már nem kell semmi,
legyen ez a pársoros írás
kiigazítás,
hirdetés, közzététel
vagy gyászjelentés.
Tegnap akartam volna az életet.
Tartsatok gyávának,
kishitűnek.
Ha lesz, aki értem szólna,
aki miattam
csak a kisujját mozdítaná,
üssétek agyon!

követelem, én, a senki,
a mai napon.
A patkányok már elmenekültek,
a bánya,
az én vas, szén s réz bányám omlik
és futkosom ebben
a bezáruló körben,
de belátom, hiába
és nem kiáltozom
és nem átkozódom.

(1959)

DÓRÓ SÁNDOR

Dóró alatt száll, nagyon lent
jár a feje,
fölemelem a képét: komám,
hát így állunk?
Mi barátok vagyunk, voltunk,
szerencsések is,
jók s tán rosszak,
nem tudom milyenek, Sanyi.
Egy cigarettát kértem,
te lefelé néztél s az ingedet
igazgattad,
a nyakkendődet a gegádon,
lefelé néztél, komám.
Kalapom a fejedben van, de
nem te vagy én,
nem, de nem ám
s én sem vagyok Dóró Sándor.
Ismered a magányt,
a magány a tied, az enyém,
a mienk és lehet,
jön egy harmadik,

jön és elmegy, Sanyi, de mi
csak maradunk,
meggyújtott gyufaként,
üres Internacionál dobozzal
az ujjaink közt,
nézzük, forgatjuk, hallgatunk.
Ne felejsük ezt.

(1959)

SZÍVEM, SZÉP JÁTÉKSZEREM

Szívem, szép játékszerem,
halálszerkezetem,
halálosan, szépen
ketyegő pokolgépem –
egy nap röpítsd levegőbe
ezt a lomtárt.
Idejében. Mindent időben.

(1962–64)

JÓ NAPOT

Nincs mit veszíteni,
parancs ez, törvény,
még ma kell élni,
most, ebben a percben,
ezen az órán,
kifulladásig,
megszakadásig,
összerogyásig,
aludjon, aki
holnap is ráér élni,
az élet mindig

mással történik meg,
ki kemény fickó,
rámenős legény,
kuss, élni akarok,
jámbor voltam sokáig
és szerény,
aki vár, az sorra
soha nem kerül,
minden perc drága,
ingyen,
olcsón oda nem adom,
megragadom,
galléron kapom,
megforgatom
és megfaragom,
hurrá tavasz,
bravó tavasz,
jó napot öreg s fiatal,
jó napot
kis hülye tavasz.

(1963)

A BÓDÉK ALATT

A bódék alatt sok-sok
orchidea,
vastagon lepi s barnán
szerda, csütörtök,
prizma, mely üres,
csend kőből, citerából,
a parkokban
tavalyi virágszag,
kőkemény,
megoldja hosszú eső.
Intim helyeken

sortúz a klubokra,
a szemtelen vásznakra
még hosszabb
s még nagyobb dörejlés.

(1967-68)

KÖZTED ÉS SZAVAK KÖZT

Érted kilépek versek árnyékából,
érted, ki
mint a bor, magához hasonló,
szép vagy, oly szép,
hogy néha hirtelen elfáradok,
hogy elcsüggedek
és látni se bírom magam,
nem tudom, nem merem,
nem merek magamba nézni,
elcsüggeszt a nagy üres tér,
a hazaérkezés,
úgy ismerlek, hogy belefáradok,
kétségbeejtőn ismerem
magam, mindent kívül-belül,
a hazugságokat,
arcod tökélye kínzó csorba,
szemeid elől
ideje versek árnyékába menekülni,
közted és szavak közt
már nem választhatok,
el tőled s vissza hozzád,
az úton,
közted és szavak közt az életem.

(1968)

KIÁRUSÍTÁS ÉVADÁN

És jöttek a kis festett,
de szürke,
színtelen, egérszürke csajok,
reménytelenül szürkék,
jöttek kiárusítás évadán,
szép nagy este,
nagy délután, este jöttek,
este volt, késő délután,
az utolsó bosszú
és nagy csalás ideje volt,
jöttek a díszes,
de mégis szürke csajok
és jöttek a kritikusok,
hogy szédüljanak
és kiforgassanak,
kirázzák lelkem csücskeit is.
Csakhogy nekem már
nem voltak illúzióim,
így akartam.
S itt minden úgy volt, ahogy
én akartam, úgy, olyan.

Jöttek a kis mázas csajok,
azt hitték, olcsón
lehet körülötted sütkérezni,
ingyen és olcsón.

Az van itt és csak az örök,
amire te nézel.

S így vonultál ki curikkolva,
húzódtál erdők és
kis fehér faluk aljára.

(1968)